

Dosarul nr.3ra-909/2021

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (T. Avasiloaie)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Bostan, V. Negru, G. Dașchevici)

DECIZIE

17 noiembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecători

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Nina Vascan
Nicolae Craiu
Victor Burduh

examinând recursul depus de Inspectoratul General al Poliției de Frontieră,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă
de Bondarenco Igor împotriva Inspectoratului General al Poliției de Frontieră cu
privire la anularea actului administrativ,
împotriva deciziei din 27 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 06 aprilie 2020, Bondarenco Igor a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, prin care a solicitat
anularea ordinului nr. 209/ps din 24 martie 2020 prin care a fost aplicată sancțiunea
disciplinară mustrare, totodată solicitând instanței de judecată să se expună referitor
la aplicarea stimulării șefului de schimb Bondarenco Igor pentru atitudine și
perseverență.

În motivarea acțiunii a indicat că, prin ordinul nr. 209/ps din 24 martie 2020
s-a aplicat sancțiunea disciplinară mustrare, inspectorului superior Bondarenco Igor,
șef de schimb al unității de control a sectorului poliției de frontieră Giurgiulești-2 al
Direcției regionale Sud, pentru atitudine neconștiincioasă față de atribuțiile sale de
serviciu.

A indicat reclamantul că, la 12 decembrie 2019, în baza informației acumulate
că prin punctul de trecere Giurgiulești-Galați traversează autocamioane
înmatriculate în Republica Cehă cu revizii tehnice false identic originalului, a
informat șeful ierarhic superior și a pus sarcini patrului. La 13 decembrie, ora 01:30,
pe sensul de intrare în R. Moldova s-a prezentat primul autocamion înmatriculat în

Republica Cehă. Examinând actele inspectorul pe direcția marfară a raportat că autocamionul și semiremorca acestuia au revizie tehnică valabile, format A4 cu ștampilă umedă.

A relatat reclamantul că, Poliția de Frontieră neavând o mostră a reviziei tehnice precum și o bază on-line de verificare, nu avea posibilitate să constate și/sau să probeze ilegalitatea blanchetelor reviziilor tehnice. Prin prisma celor enunțate, nu avea temei legal pentru a întreprinde acțiuni precum ridicarea blanchetelor în baza suspiciunilor care presupuneau și reținerea camionului care avea marfă cu o valoare deosebit de mare. Informația înregistrată de serviciul dispecerat nu corespunde în totalitate cu cea comunicată de către Bondarencu Igor, fapt pentru care și nu a contrasemnat raportul de înregistrare în REI -II.

A susținut reclamantul că, a fost chemat de către șeful Direcției, Andrei Bulboacă, căruia i-a comunicat că din informația acumulată, se vorbește de peste 50 de camioane cu numere de Cehia a unor antreprenori din mun. Cahul și toate sunt cu revizii tehnice presupuse false. Andrei Bulboacă inițial a apreciat inițiativa sa, a vizat raportul său spre executare d-lui Iavorschi Marin șef al secției investigații speciale și d-lui Prozorovschi, șef al secției analiza riscurilor. Ulterior însă și-a schimbat poziția referitor la caz, a refuzat semnarea raportului prin care a solicitat obținerea informației cu privire la traversările peste frontiera de stat a camionului dat.

A relatat că în contextul acumulării materialului probatoriu la caz, în loc de suport, susținere, s-a ciocnit cu obstacole și cercetare de serviciu din partea șefului secției investigații, care de asemenea a fost vizat să întreprindă acțiuni operative, dar care nu a întreprins nimic.

A menționat reclamantul că, reprezentantul Inspectoratului General al Poliției de Frontieră care a avut spre examinare cercetarea de serviciu a cazului dat, nu a aplicat corect normele de drept, fapt pentru care urma să ia o altă poziție decât cea pe care și-a propus-o. Or, circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei au fost stabilite și elucidate pe deplin doar de către Bondarencu Igor, iar concluziile expuse în ordin sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei, normele de drept material și procedural fiind aplicate eronat.

Prin hotărârea din 24 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost respinsă acțiunea lui Bondarencu Igor împotriva Inspectoratului General al Poliției de Frontieră cu privire la anularea ordinului nr.209/ps din 24 martie 2020 prin care a fost aplicată sancțiunea disciplinară mustrare.

În susținerea poziției sale, instanța de judecată a notat că reclamantul Bondarencu Igor nu și-a executat atribuțiile de serviciu în mod corespunzător or, acesta prin acțiunile/inacțiunile sale, nu a respectat procedurile legale la derularea acțiunilor de constatare, precum și prevederile pct. 3 subpct. 2) lit. b) și subpct. 5) lit. d) din fișa postului prin faptul că nu a ridicat blanchetele reviziei tehnice cu nr. CZ-3232-19-11-083 și CZ-3232-19-11-0893, asupra cărora existau suspiciuni că ar fi false. Astfel, lipsa blanchetelor reviziei tehnice cu nr. CZ-3232-19-11-083 și CZ-3232-19-11-0893 în original, a făcut imposibilă verificarea informației acumulate anterior precum că prin punctul de trecere a frontierei Giurgiulești-Galați traversează autocamioane înmatriculate (CZE) cu revizia tehnică contrafăcută, identic originalului și anume cele contrafăcute au ștampila umedă.

Instanța de fond a conșis că acțiunile/inacțiunile șefului de schimb al SPF Giurgiulești - 2, inspector superior Bondarencu Igor, constituie o abatere disciplinară, ceea ce denotă faptul că ordinul nr.209/ps din 24 martie 2020, emis de Inspectoratul General al Poliției de Frontieră cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare „muștrare” reclamantului Bondarencu Igor, inspector superior, este unul întemeiat și legal.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 03 decembrie 2020, Bondarencu Igor, în termenul prevăzut de art. 232 alin. (1) din Codul administrativ, a depus cerere de apel nemotivată (f.d. 43), ulterior la 17 februarie 2021, respectând termenul prevăzut de art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, a depus cerere de apel motivată, prin care a solicitat casarea hotărârii din 24 noiembrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, cu emiterea unei decizii noi (f.d.53-55).

Prin decizia din 27 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă cererea de apel depusă de Bondarencu Igor, casată hotărârea din 24 noiembrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani și emisă o decizie nouă prin care acțiunea în contencios administrativ depusă de Bondarencu Igor împotriva Inspectoratului General al Poliției de Frontieră cu privire la anularea ordinului nr. 209/ps din 24 martie 2020 „Cu privire la sancționarea disciplinară a polițistului de frontieră”, a fost admisă parțial.

S-a anulat ordinul nr. 209/ps din 24 martie 2020 a Inspectoratului General al Poliției de Frontieră „Cu privire la sancționarea disciplinară a polițistului de frontieră”.

În rest, cererea de chemare în judecată a fost respinsă ca fiind neîntemeiată (f.d.74, 75-94).

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, neîntemeiat a reținut că, în cadrul efectuării acțiunilor de constatare, șeful de schimb al SPF Giurgiulești-2, inspectorul superior Bondarencu Igor, contrar prevederilor art. 273 alin. (2) și art. 158 alin. (1) din Codul de procedură penală, nu a ridicat actele în litigiu, care conform informației acumulate de acesta anterior, precum și examinării la fața locului, prezentau semne de falsificare și reprezentau corpuri delict pe caz, fapt care ulterior la faza examinării materialelor în cadrul secției urmărire penală, a condiționat imposibilitatea începerii urmăririi penale. Or, prin raportul din 13 decembrie 2019, Bondarencu Igor a raportat șefului interimar al Direcției Sud comisar principal, d-lui Bulboaca Andrei, că la 12 decembrie 2019 în urma convorbirii cu subofițerul superior din schimbul pe care îl conduce, agentul Meleş Radu care recent a revenit din Republica Cehă, a aflat că marea majoritate a camioanelor înregistrate în Republica Cehă, deținute de către cetățenii moldoveni traversează frontiera de stat prin punctele de trecere, cu acte contrafăcute și anume revizii tehnice identice originalului.

Instanța de apel a reținut că Bondarencu Igor prin raportul din 13 decembrie 2019, a solicitat Șefului interimar al Direcției Sud comisar principal, d-lui Bulboaca Andrei întreprinderea în acest sens a anumitor acțiuni de stabilire a faptului dacă camioanele înregistrate în Republica Cehă dețin blanchetele reviziei tehnice falsificate. Din analiza dosarului administrativ nu se atestă nici o acțiune întreprinsă de șeful interimar al Direcției Sud comisar principal, Bulboaca Andrei.

Astfel, Curtea de Apel Chișinău, a concluzionat că nu poate fi reținut faptul că, Bondarenco Igor, a încălcat obligația sa de a fi disciplinat și vigilent, de a manifesta inițiativă și perseverență, precum și că nu a respectat principiile, normele și regulile specifice activității sale.

Cu referire la pretenția reclamantului că instanța urma să se expună referitor la aplicarea stimulării șefului de schimb Bondarenco Igor pentru atitudine și perseverență, prin acumularea informației, instanța de apel a respins-o, ca fiind neîntemeiată.

La 18 mai 2021, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră a depus recurs nemotivat, iar la 03 august 2021, a depus cerere de recurs motivată împotriva deciziei din 27 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea integrală a deciziei instanței de apel, cu emiterea unei decizii noi de respingere a acțiunii (f.d.107-112).

În motivarea cererii de recurs, a invocat că, însăși Bondarenco Igor în procesul de verificare a actelor șoferului și a camionului a constatat că revizia tehnică eliberată de Republica Cehă este în contradicție cu datele din pașapoartele șoferului. Mai mult, printr-o astfel de abordare, instanțele de judecată contribuie la facilitarea și încurajarea angajaților Poliției de Frontieră la nerespectarea dispozițiilor de serviciu, nerealizarea acțiunilor de prevenire, depistare și de contracarare a circulației ilegale a persoanelor și mijloacelor de transport.

A indicat recurentul că, Bondarenco Igor - șef de schimb al SPF Giurgiulești - 2, deținând calitatea de organ de constatare, avea deplina împuternicire de a ridica blanchetele reviziei tehnice cu nr. CZ-3232-19-11-083 și CZ-3232-19-11-0893 în original, pentru a efectua măsurile procesuale necesare întru verificarea veridicității actelor, care după părerea dînsului erau contrafăcute. La examinarea informației înregistrate în R-2 cu nr. 20198720338 în acțiunile de constatare nu a aplicat prevederile art. 273 din Codul de procedură penală precum și contrar art. 158 alin. (1) din Codul de procedură penală nu a întreprins măsurile necesare.

A remarcat că instanța de apel eronat a reținut prin raportul de clasare a procesului penal și de neîncepere a urmăririi penale din 27 februarie 2020 că Bondarenco Igor, nu a avut temei legal pentru a întreprinde acțiuni de ridicare în original a blanchetelor reviziei tehnice cu nr. CZ-3232-19-11-083 și CZ-3232-19-11-0893. Astfel, însăși organul de urmărire penală a constatat încălcări și nerespectarea actelor normative în acțiunile lui Bondarenco Igor.

A menționat recurentul că, angajații Poliției de Frontieră care, prin definiție, posedă o pregătire și o cultură juridică specială, ar putea să estimeze care acțiuni ar putea fi calificate drept factori de risc la securitatea frontierei de stat, precum și realizează, în limita competențelor, acțiuni de prevenire, depistare și contracarare a migrației ilegale și a altor infracțiuni transfrontaliere legate de circulația ilegală a persoanelor și a mijloacelor de transport.

Astfel, Bondarenco Igor, fiind funcționar public cu statut special, conform funcției pe care o deținea, era obligat să întreprindă acțiuni de ridicare a blanchetelor în original.

Conform art. 244 alin.(1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanță de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Conform art. 245 din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Decizia instanței de apel a fost pronunțată la 27 aprilie 2021.

La 14 iulie 2021, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, a recepționat decizia contestată, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție DS8001921594AS, anexat la materialele dosarului (f.d. 105).

La 18 mai 2021, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, iar la 03 august 2021, a depus recurs motivat, împotriva deciziei din 27 aprilie 2021, astfel se atestă că recursul a fost depus în termen.

La 17 iunie 2021, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa lui Bondarenco Igor copia cererii de recurs depusă de Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, examinând admisibilitatea recursului, l-a numit pentru judecare în completul din 5 judecători.

Conform art. 247 din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, Curtea Supremă de Justiție poate decide citarea participanților la proces.

Verificând argumentele invocate în recurs pe baza materialelor din dosar, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a ajuns la concluzia de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel, cu remiterea cauzei la rejudecare, din următoarele considerente.

Articolul 248 din Codul administrativ stipulează la alin. (1) lit. d) că examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă decizie prin care, casează integral decizia instanței de apel și restituie cauza instanței de apel dacă, în baza limitelor stabilite de lege ale examinării recursului, nu poate adopta o soluție finală în acest caz.

În interpretarea art. 244 alin. (2) coroborat cu art. 231, alin. (2) din Codul administrativ, pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva. Pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

La rândul său, în corespundere cu art. 22 și art. 219, alin. (1) din Codul administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal administrate, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

În conformitate cu prevederile art. 194 alin. (1) din Codul administrativ, în procedura în prima instanță, în procedura de apel și în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătorești se soluționează din oficiu probleme de fapt și de drept.

În procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

Din materialele cauzei rezultă că, la 06 aprilie 2020, Bondarenco Igor a depus cerere de chemare în judecată împotriva Inspectoratului General al Poliției de Frontieră prin care a solicitat anularea ordinului nr. 209/ps din 24 martie 2020 prin care a fost aplicată sancțiunea disciplinară mustrare, totodată solicitând instanței de judecată să se expună referitor la aplicarea stimulării șefului de schimb Bondarenco Igor pentru atitudine și perseverență, prin acumularea informației.

Judecând cauza, prima instanță a adoptat hotărârea din 24 noiembrie 2020 prin care a fost respinsă acțiunea lui Bondarenco Igor împotriva Inspectoratului General al Poliției de Frontieră cu privire la anularea ordinului nr.209/ps din 24 martie 2020 prin care a fost aplicată sancțiunea disciplinară mustrare.

Fiind investită cu judecarea cauzei în ordine de apel, instanța de apel examinând cauza în procedură scrisă, a adoptat decizia din 27 aprilie 2021 prin care a fost admisă cererea de apel depusă de Bondarenco Igor, casată hotărârea din 24 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și emisă o decizie nouă prin care acțiunea în contencios administrativ depusă de Bondarenco Igor împotriva Inspectoratului General al Poliției de Frontieră cu privire la anularea ordinului nr. 209/ps din 24 martie 2020 „Cu privire la sancționarea disciplinară a polițistului de frontieră”, a fost admisă parțial.

A anulat ordinul nr. 209/ps din 24 martie 2020 a Inspectoratului General al Poliției de Frontieră „Cu privire la sancționarea disciplinară a polițistului de frontieră”.

În rest, cererea de chemare în judecată a fost respinsă ca fiind neîntemeiată (f.d.74, 75-94).

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând materialele anexate la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios, a ajuns la concluzia că instanța de apel la examinarea cauzei a aplicat eronat normele de drept procedural și a admis examinarea cauzei în procedură scrisă fără acordul comun al părților.

În conformitate cu art. 218 lit. a) din Codul administrativ, examinarea și soluționarea în fond a acțiunii în contencios administrativ are loc conform prevederilor Codului de procedură civilă, cu următoarele excepții: examinarea și soluționarea acțiunii în contencios administrativ are loc în ședință publică, iar în cazuri de excepție stabilite de lege – în ședință închisă. Participanții la proces se citează; în citație se comunică locul, data și ora ședinței. Dacă participanții la proces convin de comun acord, examinarea și soluționarea acțiunii în contencios administrativ are loc în procedură scrisă.

Potrivit cererii de apel din 22 februarie 2021 depuse de Igor Bondarenco, ultimul și-a exprimat dezacordul cu soluția adoptată de către prima instanță, din motivul unei cercetări superficiale, totodată menționând despre faptul că apelul urmează a fi examinat nemijlocit în ședință de judecată, pentru excluderea tuturor lacunelor care influențează asupra stabilirii adevărului (f.d. 53-54).

Prin referința din 31 martie 2021, depusă de către Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, intimatul a apreciat ca fiind întemeiată hotărârea primei instanțe, solicitând respingerea cererii de apel depuse de către Igor Bondarenco (f.d. 61-66).

Instanța de apel a argumentat examinarea cauzei în procedură scrisă prin derogare de la art. 218 din Codul administrativ și în temeiul art. 192 alin. (2) din Codul de procedură civilă, pct. 6 și 10 al Dispoziției nr. 3 din 15 aprilie 2021 al Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova.

În asemenea circumstanțe, instanța de recurs reține că prevederile art. 218 din Codul administrativ în mod imperativ stabilesc că doar în cazul când participanții la proces convin de comun acord, examinarea și soluționarea acțiunii în contencios administrativ poate avea loc în procedură scrisă.

Prin urmare, instanța de recurs apreciază ca fiind greșită derogarea instanței de apel de la aplicarea prevederilor art. 218 din Codul administrativ.

Raportând normele de drept menționate la circumstanțele cauzei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție relevă că la materialele cauzei nu există un act prin care părțile și-ar fi exprimat acordul pentru examinarea cauzei în procedură scrisă, mai mult, potrivit cererii de apel enunțate mai sus, apelantul Igor Bondarenco solicită examinarea cauzei în ședință de judecată, iar din textul referinței prezentate de către intimatul Inspectoratul General al Poliției de Frontieră nu reiese acordul acestuia pentru examinarea cauzei în procedură scrisă.

Astfel, instanța de recurs constată că Curtea de Apel Chișinău la emiterea deciziei din 27 aprilie 2021 a comis încălcări de procedură care afectează însăși substanța dreptului părților la un proces echitabil.

Pornind de la argumentele recurentului, având în vedere împrejurările constatate, Colegiul lărgit consideră că, instanța de apel era obligată să creeze condiții corespunzătoare pentru ca intimatul/recurentul să-și exercite în volum deplin drepturile sale procedural, și să aibă acces nemijlocit pentru a pleda în ședința de judecată publică.

Sub aspectul celor relatate, este cert că eroarea judiciară menționată nu poate fi corectată de instanța de recurs, deoarece intimatul/recurentul a fost lipsit de posibilitatea de a-și susține poziția în ședința publică la examinarea cauzei în apel.

În atare circumstanțe, Colegiul lărgit conchide asupra anulării integrale a deciziei contestate și trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău pentru a se asigura părților judecarea efectivă a cauzei în apel.

Așa fiind, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat Inspectoratul General al Poliției de Frontieră și de a casa decizia din 27 aprilie 2021

a Curții de Apel Chișinău, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. d) din Codul administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Inspectoratul General al Poliției de Frontieră.

Se casează decizia din 27 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Bondarenco Igor împotriva Inspectoratului General al Poliției de Frontieră cu privire la anularea actului administrativ, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecători

Maria Ghervas

Nina Vascan

Nicolae Craiu

Victor Burduh